Wie zijn wij?

- De Rekenkamer Dordrecht onderzoekt de doelmatigheid, doeltreffendheid en wetmatigheid van het gevoerde beleid;
- De Rekenkamer onderzoekt dit voor de gemeenteraad en is onafhankelijk;
- De bevindingen uit de onderzoeken kunnen door de raad gebruikt worden bij haar controlerende en kaderstellende rol.

Rekenkamer Dordrecht

Vandaag introduceren wij:

- De opzet voor een onderzoek uit ons Werkprogramma 2023, naar het klimaatbeleid van de gemeente Dordrecht t.o.v. haar eigen vastgoed;
- Aanleiding: het onderwerp klimaatbeleid is opgehaald bij de fracties in 2022;
- Het onderzoek wordt uitgevoerd door het onderzoeksbureau Hiemstra & de Vries.

Rekenkamer Dordrecht

Presentatie eindrapportage

Rekenkamer onderzoek:
Verduurzamen maatschappelijk vastgoed gemeente Dordrecht

2 juli 2024

HIEMSTRA & DE VRIES

Onderzoek Verduurzamen maatschappelijk vastgoed

De **hoofdvraag** van ons onderzoek bestaat uit drie delen:

Wat is de voortgang van het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed ten aanzien van de gestelde doelen?
Hoe wordt hierin strategie en prioriteit bepaald?
En hoe wordt de raad in stelling gebracht om bij te sturen en te controleren?

Bewuste keuze om geen inhoudelijk onderzoek te doen te vroeg stadium.

Twee doelen in het onderzoek:

- Feitelijke basis: Inzicht krijgen in de voortgang van het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed ten aanzien van de gestelde doelen? Hoe wordt hierin prioriteit bepaald?

- Toekomstbestendig proces: Inzicht krijgen in de wijze waarop de gemeenteraad meer grip krijgt op de voortgang in de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed

Normenkader

Onderzoeksvraag	Norm waaraan wij toetsen
1. Wat is de voortgang van het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed ten aanzien van de gestelde doelen?	1. In beleidsdocumenten zijn de doelen eenduidig en helder beschreven. 2. De doelen zijn consistent over de tijd. 3. In de beleidsdocumenten zijn tussendoelen geformuleerd op basis waarvan voortgang gemeten kan worden. 4. De gestelde doelen worden behaald. 5. Er wordt vorm en inhoud gegeven aan monitoring en beleidsevaluatie.
2. Hoe wordt hierin strategie en prioriteit bepaald?	1. De strategie is eenduidig en helder beschreven. 2. Er wordt volgens de strategie uitvoering gegeven aan de opgave en prioriteit bepaald. 3. De strategie is financieel doordacht en haalbaar.
2. Hoe wordt de raad in stelling gebracht vanuit zijn kaderstellende en controlerende rol?	1. De raad heeft kaders meegegeven voor het beleid. 2. De raad heeft inzicht in de doelen en de voortgang ervan. 3. De raad heeft inzicht in de kosten die gemoeid zijn met de opgave. 4. De raad wordt van de juiste informatie voorzien om zijn verschillende rollen te kunnen vervullen.

Werkwijze

Activiteiten onderzoek

1. Documentenstudie
2. Interviews zowel met ambtelijke organisatie
3. Gesprekken andere gemeenten
4. Reflectietafels
   - Reflectietafel met ambtelijke organisatie
   - Reflectietafel met 6 raadsleden & ambtelijke organisatie
5. Analyse en rapportage

Inleiding

Budget: In 2021 is € 9 miljoen gereserveerd om deze opgave te realiseren.

Scope: Maatschappelijk vastgoedportefeuille bestaat uit ongeveer 115 gebouwen in 2020, dit aantal fluctueert door de tijd.

Strategie: Verduurzamen maatschappelijk vastgoed in drie stromingen:

- Vervanging door nieuwbouw;
- Verduurzamen bestaand vastgoed;
- Overige panden aardgasvrij maken.

Doel: De aanpak op deze drie stromingen moet leiden tot de afgesproken CO2-reductie van 95% in 2050. In het Politiek Akkoord 2022-2026 is de ambitie uitgesproken om klimaatneutraal te zijn in 2040.

Deelvraag 1

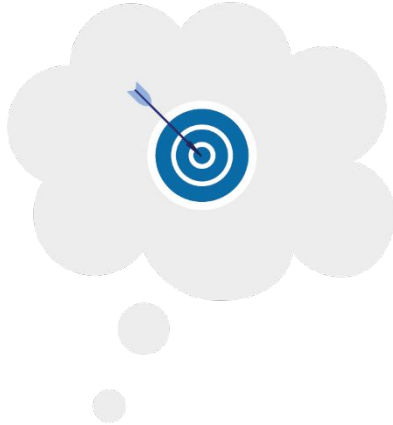

Wat is de voortgang van het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed ten aanzien van de doelen?

Lange termijn doelen consistent
Politiek akkoord ambitie om de doelen aan te scherpen.
De wettelijke verplichtingen van 2021 en 2023 zijn behaald.

Behalen lange termijn doelen lijkt niet realistisch met huidige aanpak

Geen tussen doelen
Wel korte termijn planning
Geen inzicht in voortgang (monitoringstool)
Weinig ambtelijke capaciteit

Leren in opgave, aanpak en informatievoorziening:
Monitoringstool & besluitvormingsmodel

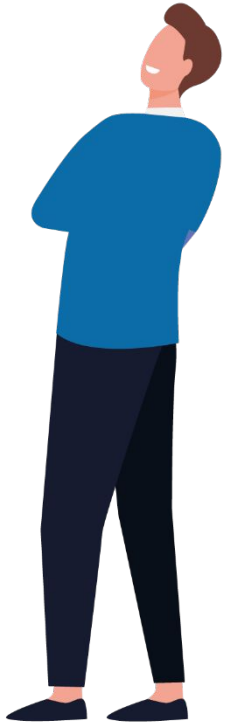

Deelvraag 2:

Hoe wordt hierin strategie en prioriteit bepaald?

Wisselende beelden wat een strategie is
Strategie niet compleet, één onderdeel van de scope.
Prioritering ook niet logisch volgend.

Financieel doorgerekend bij start, nog geen toets of dit realistisch is.

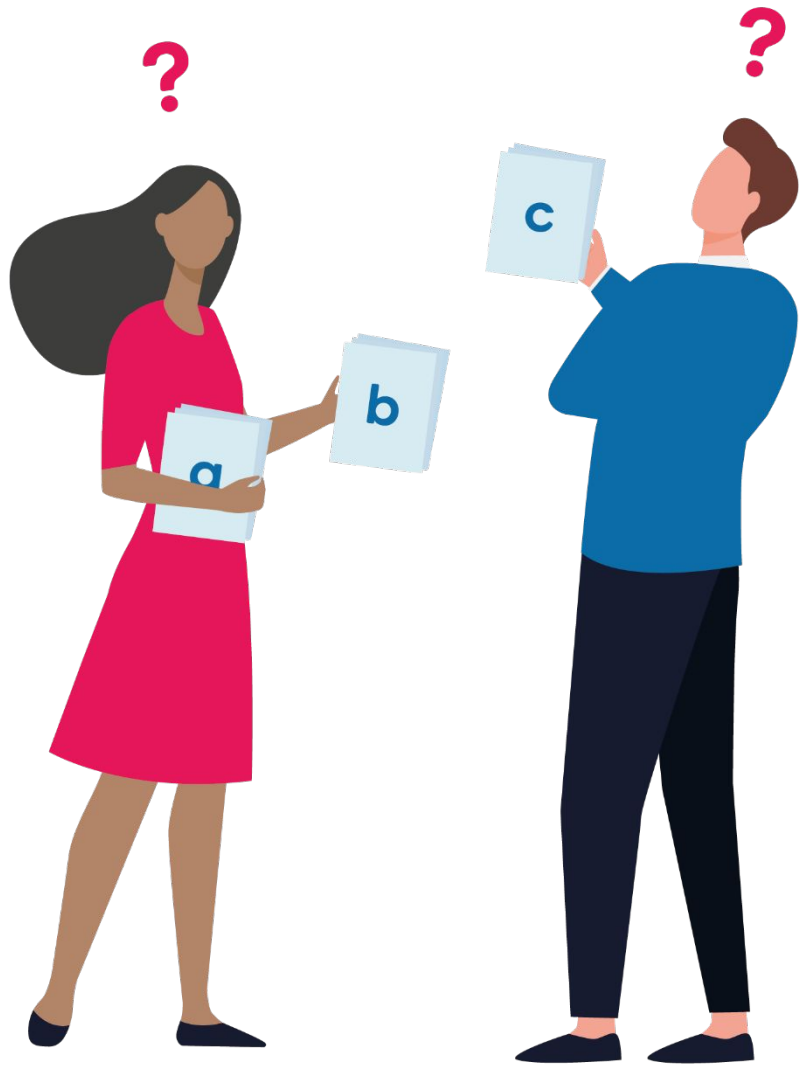

Deelvraag 3:

Hoe wordt de raad in stelling gebracht vanuit zijn kaderstellende en controlerende rol?

Globale kaders.
Raad weet lange termijn doelen & korte termijn resultaten.

De verbinding mist: Managementinformatie ipv sturingsinformatie. Totaaloverzicht mist.

De raad wordt onvoldoende in stelling gebracht om op het juiste niveau te kunnen sturen.

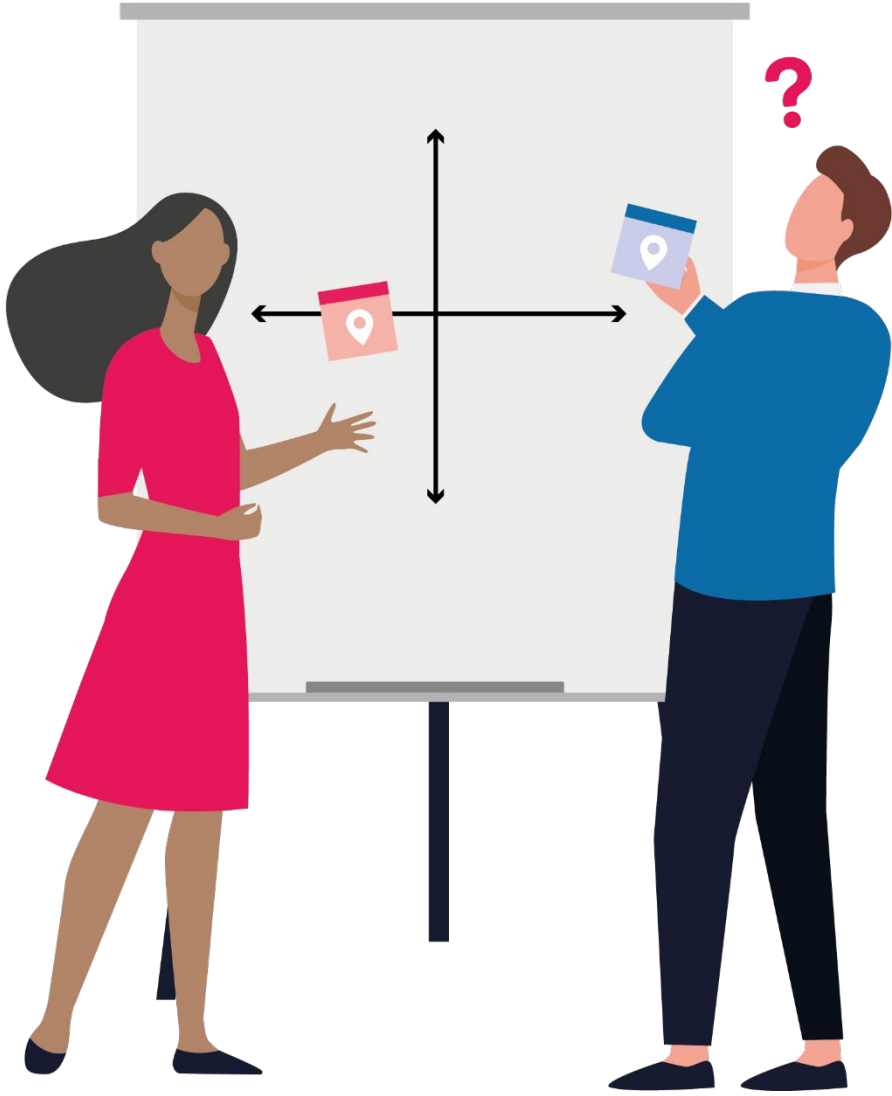

Hoofdconclusies (1/2)

Als we uitzoomen…

Korte termijn
- Op koers 6 panden verduurzaamd in 2025

Ambtelijke organisatie
- Zeer schaarse capaciteit professionals: gemeente & SGD
- Samenwerking
- Veel nieuwe kennis en kunde nodig
- Werkt aan verduurzamen & ontwikkeld nieuwe monitoringstool + besluitvormingsmodel

Hoofdconclusies (2/2)

Als we uitzoomen…

Strategie
- Niet compleet, nu informatie op 1 stroming
- Gefragmenteerd informeren raad, leidt tot vragen
- Nieuwe strategische keuzes, kost ambtelijke organisatie tijd

Financiën
- Revolverend fonds
- Geen zicht of middelen toereikend zijn
- En of middelen op tijd vrijkomen

Raad
Niet de juiste sturingsinformatie

En daarom dit de aanbevelingen:

Aanbevelingen (1/2)

1. Wees als raad kritisch op de informatie die je ontvangt en vraag om de juiste sturingsinformatie over de voortgang en realisatie van de verduurzamingsopgave.

Aanbevelingen (2/2)

2. Werk als ambtelijke organisatie expliciet een lange termijn visie en strategie uit en maak hierbij inzichtelijk wat de ambtelijke organisatie nodig heeft om als organisatie toegerust te zijn om dit ook te kunnen gaan realiseren.

3. Dicht het gat tussen de korte en lange termijn, door de visie en strategie te vertalen naar tussentijdse doelstellingen en maak inzichtelijk of de benodigde investering nog realistisch is (en welke mogelijke nieuwe inzichten er zijn).

4. Informeer de raad over de stappen zowel op inhoud als op proces die je doorloopt.

5. Investeer in de samenwerking met de Service Gemeente Dordrecht (SGD) om met de beschikbare capaciteit en kennis zo effectief mogelijk samen te werken aan de opgave.

6. Ga sturen op het zorgvuldig vastleggen van data over de panden en de borging van kennis/verslaglegging over de opgave om je sturing- en managementinformatie betrouwbaar te krijgen.

Vragen vanuit de zaal

Hebben jullie vragen?

CONTACT

info@hiemstraendevries.nl

030 252 37 77

Stadsplateau 4

3521 AZ Utrecht